

संज्ञिति (wie eben) f. *das Gewinnen, vollständiger Sieg* Ait. Br. 8, 9. Kāt. Ča. 19, 5, 4. Lāt. 5, 4, 19.

संज्ञिमत् adj. von संज्ञा *gaṇa* पवादि zu P. 8, 2, 9.

संज्ञिनी MBh. 6, 1886 fehlerhaft für संज्ञिनी (शिं) *Bogensehne*, wie die ed. Bomb. liest.

संज्ञिकृष्ण (vom desid. von करु mit सम्) adj. *zu vernichten beabsichtigend*, mit acc. R. 6, 70, 35. Bhāg. P. 3, 4, 4.

संज्ञीव (von जीव mit सम्) P. 6, 2, 91. 1) adj. *belebend* Ācv. Ča. 6, 9, 1. — 2) m. *das Auflieben*: °करूणी (आपधि) R. 6, 26, 5. — 3) *eine best. Hölle* Vjutp. 118. Burnouf, Intr. 201. Hiouen-thsang 1, 230; vgl. संज्ञीवन.

संज्ञीवक (wie eben) 1) adj. (f. °विका) *belebend* Ācv. Ča. 6, 9, 1. मृत् भाग. P. 10, 90, 21. — 2) m. N. pr. eines Stiers KATHĀS. 60, 13. fgg. PAṄKĀT. 8, 16. fgg. Hit. 46, 13. fgg. — 3) f. °विका ein Frauenname HALL in der Einl. zu VĀSĀVAD. 37.

संज्ञीवन (wie eben) 1) adj. (f. °विका) *belebend, lebendig machend* Suča. 2, 228, 12. मणि MBh. 14, 2382. विद्या 1, 3215. Bhāg. P. 8, 11, 47 (die Bomb. Ausgg. an beiden Stellen संज्ञीविनी). आपधि MĀLATĪM. 167, 4. KATHĀS. 18, 213. स्मर० 59, 6. — 2) m. Bez. *eines best. Antidotor* Suča. 2, 276, 14. — 3) f. °विका Titel verschiedener Commentare des Mallinātha: रघुवंश० Verz. d. Oxf. H. 126, a, 5, 113, a, 26; vgl. संज्ञीविनी. — 4) n. a) *das Auflieben, Leben*: कृज्ञात् MBh. 1, 606. 4, 430. 12, 1041. 6895. UTTARĀ. 38, 1 (51, 9). Verz. d. Oxf. H. 78, b, 19. °प्रमययोः KATHĀS. 101, 188. संज्ञीवनं करु PAṄKĀT. 244, 4. — b) *eine best. Hölle* (vgl. संज्ञीव). M. 4, 89. JĀGĀ. 3, 223. — c) = संज्ञवन् *ein Häusersviereck* ČABDĀR. im ČKDā. — Vgl. मृत् (adj. auch KATHĀS. 50, 120. Verz. in LA. (III) 14, 21), मृत्यु० und संज्ञीविन्.

संज्ञीवार्म (संज्ञीव + अर्म) n. P. 6, 2, 91.

संज्ञीविन् 1) adj. = संज्ञीवन. विद्या MBh. 1, 3192. 3215 (nach der Lesart der ed. Bomb.). 3253. Bhāg. P. 8, 11, 47 (nach der Lesart der ed. Bomb.). — 2) m. N. pr. eines Ministers des Krähenkönigs Meghavārṇa PAṄKĀT. 149, 11. संज्ञीविन् (!) KATHĀS. 62, 8. — 3) f. °नी = संज्ञीवनी Z. d. d. m. G. 2, 341. Verz. d. B. H. No. 514. — Vgl. मृत्.

1. संज् 1) am Ende eines adj. comp. von संज्ञा; s. das. — 2) n. *gelber Sandel* Rāgān. im ČKDā.

2. संज् adj. = संज् H. 436. SĀHASĀNKA bei BHARATA zu AK. 2, 6, 1, 47 nach ČKDā.

संज्ञक am Ende eines adj. comp. (f. संज्ञिका) von संज्ञा *Benennung, Name*: प्राणसंज्ञको जीवः MAITRUP. 6, 19. BHAG. 8, 18. MBH. 3, 13877. ब्रह्मभूत० (so ed. Bomb.) 12, 13191. मत्त० R. 5, 86, 17. KAN. 4, 2, 1. कीन० VĀGBH. 1, 12, 40. 25, 5. VARĀH. Bṛh. S. 28, 2. KATHĀS. 9, 11. 25, 293. 30, 6. 48, 96. 51, 45. 52, 102. 278. Verz. d. Oxf. H. 82, a, 11 v. u. Rāgā-Tar. 4, 43. Bhāg. P. 5, 26, 14. PAṄKĀT. 1, 12, 72. PAṄKĀT. II, 37. 134, 8. TRIK. 2, 8, 20. SARVADARĀCANAS. 20, 11. 34, 21. Comm. zu TS. PRĀT. 9, 16. अन्वर्थ० KATHĀS. 44, 5. अन्वर्थादि० WEBER, RĀMAT. UP. 288. — Vgl. नट०, रुचि०.

संज्ञपन् (vom caus. von 1. संज्ञा mit सम्) n. 1) *das Einmüthigmachen* AV. 6, 74, 2. — 2) *das Tödten des Opferthiers* (durch Ersticken) AK. 2, 8, 82. HALĀJ. 2, 323. ČAT. Ba. 3, 8, 4, 16. KĀT. Ča. 16, 1, 4. 20, 8, 10. Bhāg. P. 4, 5, 24. अश्च० MBH. 18, 929.

संज्ञसि f. = संज्ञपन् 2) H. 371.

संज्ञा (1. संज्ञा mit सम्) f. VOP. 26, 193. am Ende eines adj. comp. f. श्रा.

1) *Einverständnis* TBH. 3, 2, 5, 4. ČAT. Br. 1, 1, 2, 5. 6, 4, 2, 10. 7, 1, 1. श्र० 4, 1, 5, 3. देशातरं प्रतस्थाने सहितौ पितृसंज्ञया KATHĀS. 63, 8. — 2) *Bewusstsein, eine klare Vorstellung* AK. 3, 4, 8, 35. H. an. 2, 79. MED. ऊ. 3. HALĀJ. 5, 36. न प्रेत्य संज्ञास्ति ČAT. Br. 14, 3, 4, 12. 7, 3, 13. SARVADARĀCANAS. 33, 9. संज्ञार्थं तान्बवीमि ते BHAG. 1, 7. MBH. 1, 5846. 5848. संज्ञेषा लौकिकी राजन् द्विनस्ति न वृन्यते 12, 746. लोकातलं क्षि संज्ञाश सर्वमन्त्रे प्रतिष्ठितम् 13, 3204. °समीरित HARI. 3683. भविष्यामीति संज्ञा 9743. KUMĀRAS. 6, 44. DAṄK. 87, 17. वशीकार० JOGAS. 1, 15. NILAK. 18. 27. संज्ञं द्वा Spr. (II) 159. स्वसंज्ञया विमूढाः R. 4, 50, 23. विमूढ० adj. 2. 77, 32. प्रमूढ० adj. R. SCHL. 2, 85, 19. नष्ट० adj. MBH. 3, 2867. R. 4, 50. 24. PRAB. 150, 16. °नाश Suča. 2, 474, 19. KĀM. NITIS. 14, 59. ग्रत० adj. MBH. 3, 1837. °प्रबोधन ČĀRĀC. SAṄH. 3, 8, 15. संज्ञा लब्धा VIKR. 71, 20. DHŪRTAS. 96, 3. लब्ध० adj. MBH. 3, 7180. R. 1, 14, 1. 2, 34, 21. विद्व-पक्षं संज्ञा लम्पयति so v. a. macht ihm die Sache klar VIKR. 47, 12. संज्ञा प्रतिलाप्य R. 2, 21, 50. 39, 9. R. GORĀ. 2, 9, 37. 35, 2. उपलम्प्य R. SCHL. 2, 62, 3. आप 2. संप्राप्त्य MBH. 5, 7278. उपग्राम्य R. 4, 29, 3. इष्यत्संज्ञ (so zu schreiben) R. GORĀ. 2, 16, 33. श्र० R. SCHL. 2, 39, 3. आसंशल MBH. 14, 1001 (nach der Lesart der ed. Bomb.). — 3) *ein Zeichen mit der Hand* u. s. w. AK. H. an. MED. HALĀJ. 5, 36. MBH. 4, 848. 9, 1188. HARI. 7036. R. 6, 8, 37. KĀM. NITIS. 12, 47. संज्ञया शकारै निर्दिशति MRĀKKU. 131, 10. KATHĀS. 39, 71. 64, 53. संज्ञया सूचितम् 78, 80. स्वसंज्ञया 22, 125. 64, 52. संज्ञा: प्रकुर्वत्यः R. 4, 9, 18 (15 GORĀ). संज्ञा करु KUMĀRAS. 7, 45. KATHĀS. 7, 63. 68. 11, 69. 12, 58. 42, 132. 56, 23. 78, 72. कृतसंज्ञा भुवा प्रभोः Rāgā-TAR. 4, 221. संज्ञा दा MRĀKKU. 35, 4. 104, 4, 14. संज्ञामेतामज्ञानानः KATHĀS. 7, 65. 73, 74. मुखापितैकाकुलि० KUMĀRAS. 3, 41. भ्र० Rāgā-TAR. 4, 430. शिरोऽन्ति० 5, 345. कृत्स्त० PRAB. 22, 8. so v. a. Spur: गुरीर्नाधिगतः संज्ञा परीक्षन् BHAG. P. 6, 7, 17. — 4) *Benennung, Name, terminus technicus* AK. TRIK. 1, 1, 117. H. 260. H. an. MED. HALĀJ. 1, 152. 3, 33. °करणी NIR. 1, 2. M. 8, 131. °कर्मन् KAN. 2, 1, 18. fg. 4, 2, 9. 6, 1, 2. KAP. 1, 69. TĀRKAS. 48. SARVADARĀCANAS. 5, 2. सर्वर्णो क्षि सर्वर्णानां पशुसंज्ञा करिष्य-सि MBH. 2, 865. 12, 2349. सुखसंज्ञा विधीयते Spr. (II) 3847. 4320. पितृसंज्ञामुत्पादयेत् SADDH. P. 4, 22, a. दधे संज्ञा क्रियोचिताम् BHAG. P. 4, 7, 51. VARĀH. Bṛh. S. 88, 8. 99, 2. VS. PRĀT. 4, 96. AV. PRĀT. 4, 67. P. 1, 1, 34, 2, 53. 4, 1. 2, 1, 21 u. s. w. AK. 3, 6, 8, 45. Verz. d. Oxf. H. 171, a, 2 v. u. 162, a, 1. 164, a, No. 360. fg. Am Ende eines adj. comp.: पुरुष० MAITRUP. 2, 5. M. 9, 100. 12, 13. BHAG. 15, 5. VARĀH. Bṛh. S. 3, 7, 9, 8, 1. 35, 11, 18. BHAG. P. 5, 17, 16. Čuk. in LA. (III) 36, 3. स्त्री० *einen Namen mit weiblicher Endung führend* VARĀH. Bṛh. S. 86, 38. HARI. 7330. — 5) *Erkenntniss der Dinge nach ihren Namen (idée BURNOUF)*, einer der fünf Skandha bei den Buddhisten, SARVADARĀCANAS. 20, 11. 34, 21. Comm. zu TS. PRĀT. 9, 16. अन्वर्थ० KATHĀS. 44, 5. अन्वर्थादि० WEBER, RĀMAT. UP. 288. — Vgl. नट०, रुचि०.

6) *Bez. der Gājatrl H. an. MED.* — 7) *eine best. hohe Zahl* bei den Buddhisten Vjutp. 184. Mēl. asiat. 4, 632 (hier संज्ञा). — 8) N. pr. einer Tochter Tvaṣṭar's (Viçvakarmān's), Gattin des Sonnen-gottes und Mutter Manu's, Jāma's und der Jamī, TRIK. 1, 1, 103. 3, 3, 90. H. an. MED. HARI. 545. fgg. VP. 266. fg. MĀRK. P. 77, 1. fgg. 106, 1. fgg.